

Medicinska och sociala problem vid psykiska ålderssjukdomar

Det nordiska psykiogeriatriska symposiet i Helsingfors i oktober 1967, som presenteras i detta nummer av SMT, var i första hand ett medicinskt arrangemang. Trots detta går som en röd tråd genom nästan samtliga inlägg det alltmere uppenbara att inte bara problemen utan också orsakerna till psykiska ålderssjukdomar är att söka i sociala och psykologiska likaväl som i medicinskt-biologiska förhållanden. Symposiets resultat är därför av intresse icke bara för läkare utan för alla grupper av vårdspecialister.

Socialarbetarens uppgift belyses framför allt av Viktor Gaustad. Tage Larssons exposé över de statistisk-epidemiologiska problemen liksom Gunnar Holmbergs rapport om grupparbetet över samma problematik visar bland annat viktiga uppgifter för **administratörerna** på detta vårdområde.

Att samtidigt den relativt traditionella **psykiatriska** diagnosen fått en allt större betydelse belyses i sammanfattningen av ett föredrag av Martin Roth – i ett av de övriga inläggen karakteriserad som den som genombröt ljudvallen i den psykiatriska åldersforskningen. (En fulligare bild ur samma aspekt erbjuds i SMT:s snart utkommande skrift om psykiska ålderssjukdomar – se sid 74.)

Den speciella roll som **sjuksköterskan** kan spela, särskilt i en öppen och differentierad sjukvård, tas bl.a. upp i Egil Borgs artikel från Oslo Helseråd.

Den betydelse som en mer **somatiskt orienterad klinisk verksamhet** har för de psykiatriska åldringstillstånden framgår av Gudmund Magnussens artikel, som bl.a. utförligt diskuterar behandlingen av psykiska ålderssjukdomar på somatiska sjukhus. I de redovisade gruppdiskussionerna om "psykiogeriatriskens klinik" och "anstaltsvården inom psykiogeriatiken" ställs frågan om sambandet mellan somatisk och psykiatrisk åldersvård på sin spets – med en påtaglig oenighet om man organisatoriskt skall skilja ut psykiogeriatiken från en allmän geriatrisk disciplin.

Gaustad framhåller i sitt föredrag om "Psykiogeriatrisk omsorg och socialomsorgen" behovet av ideologiskt medvetna principer i vårdpolitiken. Samhället måste planeras så att samma kulturella, sociala och medicinska service blir tillgänglig för alla åldersgrupper. Omsorgen om de gamla får inte bli uttryck för någon segregationspolitik. Detta är självklart ur humanitär synpunkt – att det också är det enda riktiga ur effektivitetssynpunkt framgår både av det som sades och det som står mellan raderna i helsingforssymposiet.

Om segregationen icke får drabba de vårdade får den icke heller drabba någon grupp av vårdspecialister. En översikt över åldersvårdens problematik visar med all önskvärd tydlighet det nödvändiga i att vi får tillgång till kunskan- det hos alla experter på området. Det måste bli frågan om en samverkan mellan dessa olika typer av experter – och icke en kamp mellan olika utbildningssystem s.k. referensramar.

C. G. W.

Ett fyrspråkigt nummer

En tidskrifts främsta uppgift är att bli läst och för detta krävs att den skrivs på ett språk som läsaren förstår. Detta är en journalistisk grundsats som redaktören av SMT har all anledning att begrunda. Det socialmedicinska fältet är vidsträckt och tidskriften läses och bör läsas av socialarbetare, läkare, psykologer, sjuksköterskor, politiker o.s.v. — alltså en läsekrets med i många avseenden olika språk- och läsvanor. Detta innebär att tidskriften ständigt har en informationsproblematik att brottas med — som denna gång kompliceras ytterligare, då vi av olika tekniska skäl måste ge ut ett fyrspråkigt nummer. Egentligen bör dock de flesta av våra läsare ha mindre problem med de utländska språken ifråga än med en del vetenskapliga artiklar, publicerade på svenska språket mer i principen än i praktiken.

Vi har emellertid den största respekt för det spontana läsmotstånd som ett främmande språk inbjuder till. Vi hoppas att den korta orienteringen i ledaren och de svenska sammanfattningarna skall kunna ge envar en översikt och de flesta en impuls att läsa vidare i de avsnitt som är mest angelägna för dem.

I vårt temanummer om psykiatrisk åldringsvård medverkar:

Martin Roth, professor, University of Newcastle upon Tyne, England

Tage Larsson, med. dr., försäkringsdirektör, Stockholm

Viktor Gaustad, overlege, Oslo

Gudmund Magnussen, overlaege, Glostrup

Gunnar Holmberg, överläkare, docent, Danderyd

Sven Munch-Petersen, overlaege, Roskilde

Arne Sanbu, overlege, Oslo

Percy Nordqvist, docent, Göteborg

Curt Åmark, överläkare, docent, Älvsjö

Gerdt Wretmark, överläkare, docent, Linköping

Edil Borg, avd.lege, Oslo Helseråd, Oslo